

Janusz Kaczmarek

Urodził się w 1931 roku w Warszawie. Rozpoczął studia malarskie w 1949 roku w Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie, w pracowni Stanisława Szczepańskiego (1895–1973). W 1950 roku wyjechał na studia do Leningradu. Tam zetknął się z XIX-wieczną tradycją petersburskiej akademii, połączoną z nauczaniem praktyki socrealizmu. W 1952 roku przeniósł się do Instytutu Sztuki w Kijowie, gdzie kontynuował naukę i uzyskał dyplom w 1956 roku, w pracowni Aleksieja Szowkunienki (1884–1974). W Kijowie był świadkiem jednego z epizodów ukraińskiego odrodzenia narodowego. Doświadczenia z lat studiów na trwałe ukształtowały jego świadomość polityczną i niechęć do komunizmu.

Po powrocie do Polski wystawiał w latach 1962–1977 z Grupą Realistów. Publikował recenzje wystaw organizowanych w warszawskich galeriach na łamach „Przeglądu Artystycznego” (1966–1969).

Przez krótki czas pełnił również funkcję redaktora naczelnego „Polish Art Review” (1972–1973). Pracę pedagogiczną rozpoczął w 1958 roku w szkole podstawowej. W latach 1977–2001 wykładał na uczelniach artystycznych w Dreźnie, Wrocławiu, Toruniu i Olsztynie. Prowadząc przez niemal trzydzieści lat pracownię malarstwa, wypracował własne, oryginalne metody pedagogiczne, kontynuowane i rozwijane do dziś przez liczne grono jego uczniów.

Zaangażował się w działalność Związku Polskich Artystów Plastyków. W 1972 roku został wybrany na prezesa Związku, pełnił ją do 1980 roku. W okresie stanu wojennego aktywnie uczestniczył w ruchu kultury niezależnej. Po 1989 roku przez krótki czas pełnił funkcję dyrektora Departamentu Plastyki w Ministerstwie Kultury i Sztuki.

Zmarł 20 września 2009 roku w Warszawie. Był ojcem poety i pieśniarza Jacka Kaczmarekiego.

W 1976 roku Janusz Kaczmarek wprowadził się do pracowni mieszczącej się na strychu kamienicy przy Alei Niepodległości 163. Pracował tam do 2008 roku; ostatnie obrazy powstały w tym miejscu na rok przed śmiercią malarza. Pracownia była jego azylem. Identyfikował się z tym wnętrzem i mówił, że przedstawienia pracowni są również jego autoportretem. Większość prac Kaczmareckiego wyrastała z tego miejsca, dlatego na jego obrazach można rozpoznać poszczególne fragmenty pomieszczenia. Od 2024 roku pracownia Janusza Kaczmareckiego została włączona na listę Warszawskich Historycznych Pracowni Artystycznych. Opiekunką pracowni i spuścizny malarza jest Joanna Stasiak.